

ваги та ризики запровадження в Україні [Текст] / Олена Петрушка // Світ фінансів. - 2015. - Вип. 1. - С. 119-127.

3. Компанієць О.В. Правові основи пенсійного страхування в Україні / О.В.Компанієць// Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр.- О.-2007,- Вип. 30.- С. 90-93.

4. Бондарук І. С. Зарубіжний досвід організації систем пенсійного забезпечення / І. С. Бондарук // Формування ринкових відносин в Україні: збірник наукових праць НДЕІ. – 2009. – Випуск 4 (95). – С. 166–169.

5. Бурка А.В. Накопичувальна система як індикатор ефективності пенсійного забезпечення в Україні/ А.В. Бурка// Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Юридичні науки.- 2016.- Вип.3, Том 1.- С. 108-112.

6. Чуніхіна К.А. Необхідність удосконалення системи пенсійного забезпечення [Текст] / Чуніхіна К.А. // Сборник научных трудов "Вестник НТУ "ХПИ" : Технічний прогрес та ефективність виробництва №63 - Вестник НТУ "ХПИ", 2010.

Семенкова Наталія Ігорівна

студентка юридичного факультету ДДУВС

Науковий керівник –

викладач кафедри цивільно-правових

дисциплін *Андрієвська Л.О.*

ДЕЯКІ ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ УСНОГО ПРАВОЧИНУ

Кожен із нас у повсякденному житті майже щодня укладає договори (правочини), не звертаючи на це особливої уваги. Заходячи до магазину, віддаючи речі на зберігання стаємо учасниками договору схову, купуючи різні речі, продукти харчування - договору купівлі-продажу, користуючись громадським транспортом - договору перевезення. Так чи інакше ми всі є учасниками цивільних відносин[1].

Проблеми правочинів посідають чи не найголовнішу роль у цивільному законодавстві. Загальні вимоги, правомірність, наслідки, форми - всі ці та багато інших категорій є важливим аспектом при укладанні правочину. На наш погляд, варто звернути увагу саме на форму вчинення правочину.

Форма правочину та способи волевиявлення передбачені ст. 205 ЦК України, а саме: правочин може вчинятися усно або в письмовій (електронній формі). Сторони мають право обирати форму правочину, якщо інше не встановлено законом. Правочин, для якого законом не встановлена обов'язкова письмова форма, вважається вчиненим, якщо поведінка сторін засвідчує їх волю до настання відповідних правових наслідків. У випадках, встановлених договором або законом, воля сторони до вчинення правочину може виражатися її мовчанням[2]. На перший погляд все здається зрозумілим, є чітке визначення терміну, але що стосується усних правочинів, виникає велика кількість зауважень і питань. Згідно ч.1,3 ст. 206 ЦК України усно можуть вчинятися правочини, які повністю виконуються сторонами у момент їх вчинення, за винятком правочинів, які підлягають нотаріальному посвід-

ченню та (або) державній реєстрації, а також правочинів, для яких недодержання письмової форми має наслідком їх недійсність. Правочин на виконання договору, укладеного в письмовій формі, можуть за домовленістю сторін вчинятися усно, якщо це не суперечить договору або закону[2].

На наш погляд, вчинення правочину усно практично унеможлиблює спосіб його доказу в суді. При опитуванні практикуючих фахівців встановлено, що проблемою є те, що суд в даному процесі ґрунтує своє рішення лише на довірі тій або іншій стороні. Звісно, законодавець чітко дозволяє вчиняти правочини в усній формі, які повністю виконуються на момент вчинення, але, якщо такі правочини укладаються між особами на довірі один до одного постає питання: навіщо їм потрібний захист, коли суб'єкти не передбачають, що такий правочин може бути не виконаний?

Особа подаючи відповідний позов до суду про захист своїх прав, повинна надавати певний матеріал (докази); суд, в свою чергу, досліджує їх у ході судового розгляду справи. Спираючись лише на допит обох сторін, свідків неможливо винести правильне рішення. Звичайно, закон прямо передбачає, які правочини обов'язково мають письмову форму, однак, заперечувати проти вчинення усних правочинів також не може. Беручи до уваги складність застосування усного правочину на практиці, пропонуємо прямо передбачити в законі, що вчинення правочину в усній формі, обов'язково повинно мати письмове засвідчення або нотаріусом, або особами які його уклали. Це набагато спростує процедуру судового розгляду та будуть певні факти на які можна спиратися. Адже, будь яким правовідносинам між особами передую настання певного юридичного факту, тобто життєвої обставини, або юридичного складу – сукупності юридичних фактів, які особа при доказі своєї правоти повинна надати суду.

Однак, можна зауважити, що такі правочини вже не можна буде назвати усними. Виникає питання чи потрібні взагалі такі угоди? Зробити висновок, який буде враховувати всі точки зору неможливо. На наш погляд чинне законодавство, яке все ж таки їх передбачає, може обійтись і без них. Звісно, треба урегулювати це питання певним чином, однак, як зазначалось, навіщо, якщо їх суб'єкти повністю довіряють один одному. Це питання можна вирішити простим шляхом, задавши собі одне важливе питання: «Чи буде особа укладати усний правочин, якщо вона не довіряє другому суб'єкту?» - звісно що ні! Кожна людина вирішує для себе сама, як укладати правочин, який не має обов'язку його засвідчення і це їх право, але для страхування самого себе рекомендуємо посвідчувати їх відповідним чином.

Мін'юст дає роз'яснення, що на вимогу фізичної або юридичної особи будь-який правочин з її участю може бути нотаріально посвідчений[1], однак багато людей про це навіть не здогадуються. При укладенні правочину обов'язкове дотримання передбаченої законом форми (простої або нотаріальної), якщо порушення цієї форми тягне за собою відповідно до закону визнання правочину недійсним. Правочин має бути реально спрямований на виникнення обумовлених ним правових наслідків, тобто його необхідною умовою є єдність

волі і волевиявлення. Волевиявлення, здійснене без мети вчинення правочину, а лише для виду або для прикриття собою іншого правочину, впливає на дійсність правочину[3]. Тому пропонуємо вважати усні правочини, які не будуть засвідчені особами які його уклали, або нотаріально - недійсними.

Отже, враховуючи вищезазначене, можна зауважити, що, на сьогоднішній день, система цивільного законодавства містить велику кількість прогалин, які потребують вирішення. Можливо укладання усного правочину, і не є таким гострим питанням сьогоднішньої практики, однак його застосування потребує змін. Насамперед хоча б через те, що суд не може виносити рішення тільки на довірі, він повинен дослідити матеріали справи, та на «холодний» розум приймати рішення.

1. Роз'яснення Міністерства юстиції України від 19.04.2011 року // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// zakon3.rada.gov.ua/laws/show/n0028323-11](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/n0028323-11).

2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page) 3. Пастернак В. М. Форма правочину – невід'ємна частина його дійсності // Часопис Київського університету права 2013/2 с.215-217 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://kul.kiev.ua/images/chasop/2013_2/215.pdf.

Сукаркаєва Діана Ринатівна

студентка юридичного факультету ДДУВС

Науковий керівник –

викладач кафедри цивільно-правових

дисциплін **Чербаєва О.В.**

ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТЕЛІВ НЕПІДКОНТРОЛЬНИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

Стаття 1 Закону України «Про пенсійне забезпечення» каже, що громадяни України мають право на державне пенсійне забезпечення за віком, по інвалідності, у зв'язку з втратою годувальника та в інших випадках, передбачених цим Законом[1]. Але громадяни, які постійно проживають на територіях Донецької та Луганської областей обмежені в такому праві, через відсутність механізму виплат. В уряді взагалі дуже дивна позиція з цього. З одного боку, там постійно говорять про те, що вони мають право отримувати пенсії і повинні це робити, з іншого – заявляють про відсутність механізму та законодавчої бази. Це підтверджує заступник міністра з питань тимчасово окупованих територій і внутрішньо переміщених осіб Георгій Тука.

В ООН закликали владу України терміново почати виплату пенсій та організувати їх отримання внутрішньо переміщеними особами та громадянами України, які проживають на непідконтрольних територіях. До цього закликала заступник голови представництва Управління Верховного комісара ООН у справах біженців Ноель Калгун[2]. А не так давно координатор про-